

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS ŠIAULIŲ APYGARDOS SKYRIUS

SPRENDIMAS

2025 m. balandžio 14 d. Nr. 21RE3-69 (AG3-46/23-2025)
Šiauliai

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Šiaulių apygardos skyrius (toliau – Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Giedriaus Jakubėno (posėdžio pirmininkas), Vaidos Jokubauskaitės, Ramintos Ramanauskienės (pranešėja) ir Svetlanos Sinkevičienės, sekretoriaujant Ingridai Mačiulienei, dalyvaujant pareiškėjos UAB „(Bendrovė X)“ vadovui A. E., UAB „(Bendrovė X)“ atstovui advokatui J. V.,

Komisijos posėdyje žodinio proceso tvarka nuotoliniu būdu išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjos UAB „(Bendrovė X)“ skundą atsakovui Kultūros paveldo departamentui prie Kultūros ministerijos dėl sprendimo panaikinimo ir įpareigojimų nustatymo.

Komisija

n u s t a t ė:

pareiškėjos UAB „(Bendrovė X)“ (toliau – ir pareiškėja arba Bendrovė) atstovas advokatas J. V. (toliau – ir atstovas arba advokatas) 2025 m. kovo 13 d. pateikė Lietuvos administracinių ginčų komisijai (toliau – LAGK) skundą „Dėl 2025-02-11 sprendimo Nr. (9.8 E)2-338 dėl 2025-01-31 skundo“ (toliau – ir skundas), kuriuo prašo panaikinti Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos (toliau – atsakovas arba Departamentas) 2025 m. vasario 11 d. sprendimą Nr. (9.8 E)2-338 „Dėl 2025 m. sausio 31 d. skundo“ (toliau – ir Sprendimas) ir įpareigoti Departamentą pakartotinai svarstyti pareiškėjos 2024 metų prašymą dėl sienų tapybos tvarkybos darbų išlaidų kompensavimo.

Pirmiausia skunde nurodoma, kad pareiškėja gavo 2024 m. gruodžio 31 d. Departamento raštą Nr. (9.5 E)2-2933 „Dėl pateiktų dokumentų“ (toliau – ir Raštas), kuriuo informuojama, jog pagal pareiškėjos prašymą dėl (duomenys neskelbtini) pastato ir kitų objektų komplekso sinodo pastato (u. k. Kultūros vertybių registre (duomenys neskelbtini)) polichrominio dekoru ir krosnies restauravimo (toliau – ir Prašymas) kompensacija neskiriama, kadangi už šiuos darbus jau buvo kompensuota 2023 metais. Nesutikęs su Raštu, pareiškėja pateikė Departamentui 2025 m. sausio 31 d. skundą (toliau – ir Skundas dėl Rašto), kuriuo prašė panaikinti ir pripažinti netekusiu galios Rašto dalį, kuria buvo atsisakyta tenkinti pareiškėjos Prašymą dėl sienų tapybos tvarkybos darbų išlaidų kompensavimo ir pavesti darbo grupei pakartotinai svarstyti 2024 metų Prašymą dėl sienų tapybos tvarkybos darbų išlaidų kompensavimo. Atitinkamai Departamentas, išnagrinėjęs pareiškėjos Skundą dėl Rašto, priėmė skundžiamą Sprendimą, kuriuo atmetė pareiškėjos Skundą dėl Rašto.

Skunde pareiškėjos atstovas teigia, kad Rašte ir Sprendime Departamentas pateikė visiškai skirtingus pagrindus, kuriais buvo atsisakyta tenkinti Prašymą dėl tapybos tvarkybos darbų kompensavimo.

Skunde pažymima, kad pareiškėjos 2023 ir 2024 metais pateikti prašymai buvo pateikti dėl skirtingų tapybos darbų konservavimo ir restauravimo išlaidų kompensavimo: 1) 2023 m. spalio 12

d. Restauravimo taryba protokolu nutarė patvirtinti (duomenys neskelbtini) pastato (duomenys neskelbtini) (u. k. (duomenys neskelbtini)), Vilniuje (toliau – ir Pastatas), sienų tapybos (interjero) konservavimo, restauravimo darbų (toliau – Darbai) ataskaitą (toliau – ir Ataskaita), kuri buvo parengta pagal 2021 m. liepos 1 d., prot. Nr. 114-76, patvirtintą programą (toliau – ir Programa). Ataskaitos ir Programos pagrindu Pastate buvo atlikti vienuolikos patalpų tapybos objektų konservavimo ir restauravimo darbai. Nurodytus tapybos darbų konservavimo ir restauravimo darbus atliko IĮ „(duomenys neskelbtini)“ (toliau – ir Rangovas arba Vykdytojas) 2020 m. rugpjūčio 27 d. sutarties Nr. 2020/03-02, įskaitant visus jos pakeitimus ir papildymus (toliau – ir Sutartis), pagrindu. Sutarties pagrindu už atliktus tapybos darbų konservavimo ir restauravimo darbus buvo išrašytos dvi PVM sąskaitos-faktūros (kartu su atliktų darbų aktais) – 2020 m. spalio 28 d. PVM sąskaitos-faktūros Serija (duomenys neskelbtini) ir Serija (duomenys neskelbtini) (toliau kartu – ir 2020-10-28 sąskaitos-faktūros) – ir tos pačios dienos atliktų darbų aktas Nr. 1, kuomet buvo perduoti atlikti darbai patalpose Nr. 1a-1; 3-13, 3-14 ir 3-11, už bendrą 60 000 Eur sumą, ir 2023 m. lapkričio 30 d. PVM sąskaita-faktūra Nr. (duomenys neskelbtini) (toliau – ir 2023-11-30 sąskaita-faktūra) ir tos pačios dienos Atliktų darbų aktas Nr. 2, kuomet buvo perduoti darbai, atlikti patalpose Nr. 3-11, 3-7, 3-6, 14-3, už bendrą 156 820,37 Eur sumą. Remiantis nurodytomis aplinkybėmis, pareiškėjos atstovas teigia, kad teikiant prašymą dėl kompensacijos išmokėjimo 2023 metais prašymas buvo pateiktas dėl konservavimo ir restauravimo darbų, atliktų pagal 2020-10-28 sąskaitas-faktūras ir Atliktų darbų aktą Nr. 1, kurių bendra vertė buvo 60 000 Eur, o skirtos kompensacijos suma 30 000 Eur. Pažymi, kad 2024 metais pateiktu prašymu pareiškėja prašė kompensuoti išlaidas patirtas dėl konservavimo ir restauravimo darbų, atliktų 2023-11-30 sąskaitos-faktūros ir Atliktų darbų akto Nr. 2 pagrindu, t. y. darbų, atliktų patalpose Nr. 3-11 (darbai neįtraukti į Atliktų darbų aktą Nr. 1), 3-7, 3-6, 14-3, konservavimo ir restauravimo išlaidų kompensavimo, kurių bendra vertė buvo 156 820,37 Eur. Advokato teigimu, nurodyti dokumentai aiškiai patvirtina, jog pareiškėjos 2023 metais ir 2024 metais teikti prašymai buvo dėl skirtingų tapybos darbų (atliktų tos pačios Programos ir Ataskaitos pagrindu, bet skirtingose patalpose) konservavimo ir restauravimo išlaidų kompensavimo. Kartu skunde atkreipiamas dėmesys, kad Atliktų darbų akte Nr. 2 nurodyti tvarkybos darbai buvo perduoti pareiškėjai ir už juos išrašyta sąskaita tik 2023 m. lapkričio 30 d., t. y. jau po tvarkybos darbų pridavimo protokolo ir po 2023 metų pareiškėjos prašymo dėl tapybos darbų kompensavimo, dėl to darbai nebuvo įtraukti į 2023 metų prašymą, o dėl jų kompensavimo pareiškėja pateikė prašymą 2024 metais.

Be to, skunde teigiama, kad vadovaujantis Sienų tapybos tyrimo, konservavimo ir restauravimo darbų programos statybos skaičiuojamosios kainos nustatymo dalimi ir 2024 m. gegužės 9 d. dalinės ekspertizės aktu Nr. 24-04/07, bendra tapybos konservavimo ir restauravimo tvarkybos darbų kaina pagal Programą sudarė iš viso 726 253,24 Eur. Pareiškėja už atitinkamus darbus iš viso sumokėjo 218 820,37 Eur, kai pareiškėjai išmokėta kompensavimo išmoka buvo tik 30 000 Eur, kas, pareiškėjos vertinimu, akivaizdžiai pažeidžia proporcingumo ir protingumo principus.

Skunde kritikuojama ir atsakovo Sprendimo išvada, kad Skunde dėl Rašto buvo pateiktas indeksuotas sąmatinis skaičiavimas, pagal kurį sienų tapybos konservavimo, restauravimo darbų kaina 726 253 Eur, kai 2020 metais patvirtintoje konservavimo, restauravimo darbų programoje darbų kaina – 134 092 Eur ir toks didelis kainų skirtumas, anot Departamento, nebūtų įmanomas, jei nebūtų skaičiuojami programoje nenumatyti darbai. Tokia išvada, pareiškėjos vertinimu, niekuo nepagrįsta. Šiame kontekste pažymima, kad Programoje nurodoma restauravimo darbų sąmata nėra pagrįsta jokiais objektyviais skaičiavimais, kita vertus, pareiškėjos pateiktas sąmatinis skaičiavimas – yra pagrįstas pačios restauravimo programos autorės (duomenys neskelbtini) parengtu darbų kiekių žiniaraščiu, kuris buvo parengtas vadovaujantis restauravimo darbų Programa ir jos apimtimi, taip pat dėl šio sąmatinio skaičiavimo buvo atlikta ekspertizė. Pareiškėjos atstovo teigimu, nėra jokio pagrindo nesivadovauti nurodytu sąmatiniu skaičiavimu ar laikyti jame nurodytas sumas nepagrįstomis. Kartu skunde pabrėžiama, kad pareiškėja kartu su prašymais yra pateikusi visus dokumentus, pagrindžiančius aukščiau nurodytas aplinkybes, tačiau į atitinkamus dokumentus ir

aplinkybes vertinant pareiškėjos 2024 metų Prašymą dėl tvarkybos darbų išlaidų kompensacijos skyrimo nebuvo atsižvelgta.

Taip pat skunde atkreipiamas dėmesys, jog Darbo grupės prašymams dėl Privačios nuosavybės – prieinamų visuomenei lankyti valstybės saugomų nekilnojamojo kultūros paveldo objektų tvarkomųjų paveldosaugos darbų išlaidų kompensavimo nagrinėti (toliau – ir Darbo grupė) 2024 m. lapkričio 21 d. posėdžio protokole Nr. 16-25 nepagrįstai nurodoma, jog pareiškėjos 2024 metų Prašyme nurodyti sienų tapybos tvarkybos darbai „nėra atskirai priimti restauravimo tarybos, todėl nesant darbų priėmimo ir naujos konservavimo, restauravimo darbų ataskaitos, kompensacija negali būti skiriama“. Anot pareiškėjos, Prašyme nurodyti sienų tapybos tvarkybos darbai (atlikti Pastato patalpose Nr. 3-11, 3-7, 3-6, 14-3) yra įtraukti į Programą ir Ataskaitą bei yra tinkamai priimti Restauravimo tarybos, dėl ko nei Departamentas, nei Darbo grupė neturi teisės reikalauti pateikti naują darbų priėmimo ataskaitą, kuria būtų pakartotinai priimti tvarkybos darbai, kurie jau yra priimti Restauravimo tarybos.

Skunde pareiškėja nesutinka su Sprendimo argumentais, kad, vadovaujantis Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2009 m. birželio 30 d. įsakymu Nr. IV-331 patvirtinto Kilnojamųjų kultūros vertybių tyrimo, konservavimo ir restauravimo tvarkos aprašo (toliau – ir Aprašas) 21 punktu, prieš atliekant papildomus darbus, turėjo būti papildyta ir Restauravimo tarybos patvirtinta konservavimo, restauravimo darbų programa ir pagal jos papildymą atliktus darbus turėjo priimti Restauravimo taryba. Atstovo vertinimu, tai, kad pareiškėjos Prašymas dėl kompensacijos yra teikiamas po tvarkybos darbų priėmimo ir po dalinio prašymo kompensuoti dalį tvarkybos darbų, nepaneigia ir nepanaikina pareiškėjos teisės į kompensaciją už likusius tvarkybos darbus, dėl kurių kompensacijos nebuvo prašoma anksčiau ir už kuriuos kompensacija nebuvo išmokėta.

Be to, teigiama, kad Sprendime nepagrįstai nurodyta, jog Pastate tapybos tvarkybos darbai buvo atliekami jau po tvarkybos darbų ataskaitos patvirtinimo, t. y. buvo atliekami darbai po 2023 m. spalio mėn. Tokią išvadą Departamentas padarė dėl to, kad Rangovas galutinę sąskaitą už atliktus tapybos tvarkybos darbus išrašė 2023 m. lapkričio 30 d., tačiau sąskaitos-faktūros išrašymo momentas niekaip nepatvirtina tai, kad darbai buvo atliekami 2023 m. lapkričio mėn. Kartu pažymima, kad šalys turi teisę pačios susitarti dėl atliktų darbų priėmimo ir perdavimo tvarkos bei sąskaitos-faktūros išrašymo sąlygų, o be to, Privačios nuosavybės – prieinamų visuomenei lankyti valstybės saugomų nekilnojamojo kultūros paveldo objektų tvarkomųjų paveldosaugos darbų išlaidų kompensavimo taisyklėse, patvirtintose Kultūros ministro 2005 m. balandžio 20 d. įsakymu Nr. IV-157 (toliau – ir Taisyklės), nėra numatyta, kad sąskaitos-faktūros už tvarkybos darbus turi būti išrašytos iki tvarkybos darbų priėmimo datos. Pareiškėjos atstovas tvirtina, kad 2023-11-30 sąskaitoje-faktūroje ir atitinkamai atliktų darbų akte Nr. 2 nurodyti darbai buvo atliekami nuo pat 2021 m. birželio 22 d., kuomet buvo pasirašytas papildomas susitarimas, bei, atsižvelgiant į darbų apimtį, darbai negalėjo būti atlikti per vieną mėnesį. Šiuo atveju Departamentas nepagrįstai neatsižvelgė ir nenagrinėjo aplinkybių, jog Ataskaita priimti tapybos tvarkybos darbai, kurių fotofiksacijos pateikiamos pačioje Ataskaitoje, visiškai atitinka 2023 m. lapkričio 30 d. atliktų darbų akte Nr. 2 nurodytus tapybos tvarkybos darbus, todėl nėra pagrindo konstatuoti, kad atliktų darbų akte Nr. 2 nurodyti tvarkybos darbai buvo atliekami po Ataskaitos patvirtinimo.

Skunde pažymima, kad teisės aktai ir Taisyklės nenumato, jog vienos tvarkybos darbų priėmimo ataskaitos pagrindu gali būti teikiamas tik vienas prašymas dėl išlaidų kompensavimo, o taip pat nedraudžia valdytojui teikti kelis prašymus dėl tvarkybos darbų išlaidų kompensavimo tais atvejais, kai atitinkami tvarkybos darbai yra priimti viena ataskaita, t. y. esant patvirtintai vienai bendrai tvarkybos darbų priėmimo ataskaitai, pareiškėja turi teisę prašyti kompensacijos už atitinkamų tvarkybos darbų išlaidas keliais prašymais bei neprivalo teikti vieno prašymo.

Atstovo teigimu, nagrinėjamu atveju, Departamentui nebuvo pagrindo konstatuoti, jog kompensacija už tvarkybos darbus pagal pareiškėjos 2024 metų Prašymą jau buvo išmokėta 2023 metais, kadangi atliktų darbų aktai, kurių pagrindu buvo prašoma tvarkybos darbų kompensacijos 2023 metais ir 2024 metais, buvo išrašyti už skirtingus tvarkybos darbus, atliktus skirtingose Pastato patalpose.

Pareiškėjos skunde teigiama, kad Departamentas Sprendime nepagrįstai nurodė, jog pareiškėjos atlikti mokėjimai Sutarties pagrindu už Rangovą negali būti laikomi atsiskaitymu už Darbus, ir dėl to, pasak Atsakovo, vadovaujantis Taisyklių 16 punktu, pareiškėjos Prašymas dėl kompensacijos negali būti tenkinamas. Dėl tokio vertinimo pareiškėjos atstovas paaiškina, kad šalys – t. y. pareiškėja ir Rangovas, sudarydamos Sutartį turėjo teisę nustatyti mokėjimo už atliktus darbus tvarką ir sąlygas. Sutartyje nurodyta mokėjimo tvarka neprieštaruoja ir nepažeidžia nei Taisyklių, nei kitų teisės aktų. Pažymi, kad Rangovas turėjo įsipareigojimų UAB „(duomenys neskelbtini)“, todėl Rangovas nurodė visas pagal papildomą susitarimą prie Sutarties mokėtinas sumas pervesti už Rangovą į UAB „(duomenys neskelbtini)“ banko sąskaitą, dengiant Rangovo įsipareigojimus UAB „(duomenys neskelbtini)“. Advokato vertinimu, nurodytas atsiskaitymo ir mokėjimo būdas yra logiškas ir teisėtas, nepažeidžiantis jokių teisės aktų reikalavimų ir net Taisyklėse nėra nurodyta, jog apmokant už tvarkybos darbus mokėjimai turi būti pervedami tik tiesiogiai į rangovo banko sąskaitą.

Kaip numatyta Taisyklių 7.9. punkte, pareiškėja Departamentui pateikė visus dokumentus, patvirtinančius išlaidų apmokėjimą iš privačių lėšų už tvarkybos darbus, išvardintus Taisyklių 3 punkte. Šiame kontekste atstovas atkreipia dėmesį, kad Taisyklėse nėra numatyta apribojimų, jog atsiskaitant už atliktus Darbus mokėtinos sumos negali būti pervedamos už rangovą tretiesiems asmenims, tokiu būdu už rangovą įvykdant rangovo prievolės pagal kitas rangovo sudarytas sutartis – priešingai, numatyta vienintelė sąlyga – kad išlaidos būtų apmokėtos iš privačių lėšų. Pažymi, kad visi Pastato remonto bei projektavimo darbai buvo apmokėti iš privačių pareiškėjos lėšų. Skunde konstatuojama, kad pareiškėja tinkamai atsiskaitė su Rangovu ir tinkamai apmokėjo už atliktus tvarkybos darbus, kurių išlaidų atlyginimo (*turėtų būti – kompensacijos*) prašo iš Departamento, t. y. sumokėjo Rangovui 156 820,37 Eur sumą už sienų tapybos tvarkybos darbus apmokant pagal 2023-11-30 sąskaitą-faktūrą.

Apibendrinant skunde teigiama, kad pareiškėjos nurodyti Pastato sienų tapybos tvarkybos darbai, kurių išlaidų kompensacijos yra prašoma, buvo tinkamai priimti Restauravimo tarybos ir įtraukti į Ataskaitą, o Departamentas, vadovaujantis Taisyklėmis, nepagrįstai atsisakė išmokėti Pareiškėjui patirtų tvarkybos darbų išlaidų kompensaciją pagal Prašymą.

Atsakovas atsiliepimu su pareiškėjos skundu nesutinka ir prašo jį atmesti kaip nepagrįstą.

Pirmiausia atsiliepime pažymima, kad pareiškėjos 2023 ir 2024 metais teikti prašymai buvo dėl skirtingų tapybos darbų konservavimo ir restauravimo išlaidų kompensavimo. Teigiama, kad 2023 metais pateikdama paraišką dėl kompensavimo, pareiškėja pateikė Restauravimo tarybos 2023 spalio 12 d. posėdžio protokolu patvirtintą (duomenys neskelbtini), Vilniuje, (unikalus kodas Kultūros vertybių registre (duomenys neskelbtini), minėta, Pastatas), sienų tapybos (interjero) konservavimo, restauravimo darbų ataskaitą (minėta, toliau – Ataskaita). Departamento Darbo grupė, sprendžianti kompensacijų skyrimo klausimus, lankėsi minėtame kultūros paveldo objekte. Šio apsilankymo metu Darbo grupė nebuvo informuota apie tai, jog prašoma kompensuoti tik už dalį sienų tapybos darbų – Darbo grupei buvo parodytos restauruotos patalpos, minimos Ataskaitoje, tačiau net nebuvo užsiminta, kad už šiuos darbus dar neatsiskaityta.

Taip pat atsiliepime atkreipiamas dėmesys, kad skunde minima darbų vertė yra daug didesnė negu vertė tų darbų, kuriuos priėmė Restauravimo taryba pagal 2021 metais patvirtintą tyrimo, konservavimo, restauravimo darbų programą. Teigiama, kad 2023 metais buvo kompensuota 50 proc. išlaidų pagal 2020 m. kovo 2 d. sutartį, kurios vertė su PVM 63525 Eur pagal pateiktus mokėjimo dokumentus, o 2024 metais pareiškėja prašė kompensuoti išlaidas pagal 2021 m. birželio 22 d. papildomą susitarimą, kurio vertė su PVM 162252,04 Eur. Atsakovo vertinimu, iš tokios kainos galima spręsti, kad pagal papildomą susitarimą atlikti daug didesnės apimties konservavimo, restauravimo darbai, nors jokia nauja ataskaita Restauravimo tarybai nebuvo pateikta, kaip to reikalauja Aprašas.

Atsiliepime pažymima, kad 2023 m. spalio 12 d. Restauravimo taryba konservavimo, restauravimo darbų priėmimo metu pažymėjo, jog netinkamai retušuotas vietas taisyti nerekomenduotina. Todėl, jei kokie nors darbai buvo atliekami po to, kai ataskaitą patvirtino

Restauravimo taryba, šiuos darbus reikėjo priimti naujame Restauravimo tarybos posėdyje. Aptariama sienų tapybos konservavimo, restauravimo darbų programa Aprašo 11 ir 12 punktuose nustatyta tvarka nebuvo papildyta, papildomai atlikti darbai Restauravimo tarybos nebuvo priimti (Aprašo 21 punktas).

Be to, atsiliepime nurodoma, kad 2021 m. birželio 22 d. papildomame susitarime nurodyta, jog vykdytojas įsipareigoja pateikti užsakovui galutinį atliktų darbų aktą, užbaigus darbus. Galutinis darbų aktas (Nr. 2, už 2023 m. lapkričio mėn., 156820,5 Eur) pateiktas užsakovui 2023 m. lapkritį ir pagal šį aktą išrašyta 2023-11-30 sąskaita-faktūra 156820,37 Eur. Tačiau pareiškėja su prašymu dėl kompensacijos už sienų tapybos restauravimo darbus nepateikė banko pavedimo kopijų pagal 2023 m. lapkričio mėnesio darbų aktą ir atitinkamai išrašytos 2023-11-30 sąskaitos-faktūros 156820,37 Eur sumai, kaip numatyta Taisyklių 7.9 punkte. Departamento teigimu, pateikti banko pavedimų dokumentai yra 2022 metų, t. y. vertinti kaip niekaip nesusiję su minima sąskaita-faktūra ir atliktų darbų aktu. Pasak atsakovo, įprastas apmokėjimo procesas (paprastai taikomas praktikoje) turėtų būti toks: pasirašomas atliktų darbų aktas, kurį priima užsakovas, tada išrašoma sąskaita-faktūra, kurią pavedimu arba pasirašydamas pinigų perdavimo kvitą apmoka užsakovas, o nagrinėjamu atveju – pateikti nežinia už kokius tvarkybos darbus atlikti mokėjimai, net neįvardijant kaip avansas. Tokio dokumentų pateikimo atsakovas nelaiko atitinkančiu Taisyklės. Papildomai atkreipiamas dėmesys, kad pareiškėja pateikė prašymą dėl kompensacijos už vidaus tvarkybos darbus, kurie buvo priimti 2024 metais ir kartu su šiuo prašymu pateikė tuos pačius mokėjimo dokumentus, kaip su 2023 metų prašymu kompensuoti sienų tapybos restauravimo darbus. Todėl nėra aišku, kurie mokėjimai buvo atlikti už sienų tapybos restauravimą, kurie – už vidaus tvarkybos darbus, nes mokėjimų pavedimuose visur rašoma vienoda mokėjimo paskirtis – „už tvarkybos darbus“. Toks paraiškos ir susijusių dokumentų pateikimas negali būti laikomas tinkamu ir aiškiu, atitinkančiu Taisyklėse nustatytus reikalavimus, o Taisyklių 11.1 punkte nurodyta, kad kompensacija negali būti skiriama, jei valdytojas pateikė neteisingai įformintus ar ne visus Taisyklių 7 punkte nurodytus dokumentus arba klaidingus duomenis.

Skundas tenkintinas.

Ginčas šioje administracinėje byloje kilo dėl Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos (minėta, toliau – atsakovas arba Departamentas) 2025 m. vasario 11 d. sprendimo Nr. (9.8 E)2-338 „Dėl 2025 m. sausio 31 d. skundo“ (minėta, toliau – Sprendimas), kuriuo atsakovas atsisakė tenkinti pareiškėjos 2025 m. sausio 31 d. skundą dėl kompensacijos už (duomenys neskelbtini) pastato ir kitų objektų komplekso sinodo pastato (u. k. Kultūros vertybių registre (duomenys neskelbtini)) polichrominio dekoru ir krosnies restauravimo darbų išlaidas neskyrimo, teisėtumo.

Iš kartu su skundu ir atsiliepimu pateiktų duomenų matyti, kad Departamentas 2024 m. rugsėjo 23 d. registravo pareiškėjos Prašymą išmokėti kompensaciją už privačios nuosavybės – prieinamų visuomenei lankyti valstybės saugomų nekilnojamojo kultūros paveldo objektų tvarkomųjų paveldosaugos darbų, jų projektavimo ir šių objektų tyrimų (taikomųjų) išlaidas (minėta, toliau – Prašymas), kuriuo prašė atsakovo išmokėti kompensaciją – 156820,37 Eur už atliktus tapybos tvarkybos darbus pagal 2021 m. gegužės mėn. Sienų tapybos tyrimo, konservavimo ir restauravimo darbų programą.

Prašymas per Kultūros paveldo elektroninių paslaugų informacinę sistemą (toliau – KPEPIS) buvo pateiktas 2024 m. gegužės 22 d. Kartu su Prašymu pareiškėja atsakovui teikė: „<...>AP20<...>Paaskinimas<...>Samatinio_skaiciavimo_ekspertize<...>Aktas_1<...>Samatinis_skaiciavimas<...>Darbu_kiekiu_ziniarasciai<...>Pridavimo_protokolas_polichromijos<...>Banko_i_srasas<...>SF<...>Aktas_2<...>Papildomas_susitarimas_2<...>Lydrastis<...>“.

Departamentas 2024 m. gruodžio 31 d. raštu Nr. (9.5 E)2-2933 „Dėl pateiktų prašymų“ (minėta, toliau – Raštas), be kita ko, pareiškėjai nurodė, kad pareiškėjos Prašymas dėl (duomenys neskelbtini) pastato ir kitų objektų komplekso sinodo pastato (u.k. Kultūros vertybių registre (duomenys neskelbtini)) polichrominio dekoru ir krosnies restauravimo buvo išnagrinėtas, vadovaujantis Privačios nuosavybės – prieinamų visuomenei lankyti valstybės saugomų

nekilnojamojo kultūros paveldo objektų tvarkomųjų paveldosaugos darbų išlaidų kompensavimo taisyklėmis, patvirtintomis Kultūros ministro 2005 m. balandžio 20 d. įsakymu Nr. IV-157 (minėta, toliau – Taisyklės). Darbo grupė prašymams dėl Privačios nuosavybės – prieinamų visuomenei lankyti valstybės saugomų nekilnojamojo kultūros paveldo objektų tvarkomųjų paveldosaugos darbų išlaidų kompensavimo nagrinėti (minėta, toliau – Darbo grupė), vadovaudamasi Taisyklių 16.4 punktu, nutarė pagal šiuos prašymus kompensacijos neskirti, kadangi už šiuos darbus jau buvo kompensuota 2023 metais. Kartu šiuo Raštu pareiškėja buvo informuota, kad kompensacija (1573 Eur) skirta už kriptos archeologinius tyrimus, o dėl kompensavimo už atliktus vidaus tvarkybos darbus (467606,54 Eur) ir fasado tvarkybos (konservavimo, restauravimo) darbus (283777,94 Eur) rekomenduota kreiptis 2025 metais.

Nesutikdama su Rašte išdėstyta Departamento pozicija, o būtent, kad už Prašyme nurodytus darbus kompensacija jau buvo skirta 2023 metais, pareiškėja atsakovui pateikė 2025 m. sausio 31 d. skundą dėl Rašto (minėta, toliau – Skundas dėl Rašto), kuriuo prašė panaikinti ir pripažinti netekusia galios Rašto dalį, kuria buvo atsisakyta tenkinti pareiškėjos Prašymą dėl sienų tapybos tvarkybos darbų išlaidų kompensavimo, ir pavesti Darbo grupei pakartotinai svarstyti pareiškėjos 2024 metų Prašymą dėl sienų tapybos tvarkybos darbų išlaidų kompensavimo. Skunde dėl Rašto pareiškėja iš esmės išdėstė analogiškus motyvus, kaip ir skunde Komisijai. Kartu su Skundu dėl Rašto pareiškėja Departamentui teikė: „<...> (duomenys neskelbtini) pastato (duomenys neskelbtini) (u. k. (duomenys neskelbtini)), Vilniuje, sienų tapybos (interjero) konservavimo, restauravimo darbų ataskaita; 2020-08-27 sutartis Nr. 2020/03-02, įskaitant visus jos pakeitimus ir papildymus; 2020-10-28 PVM sąskaita-faktūra Serija (duomenys neskelbtini); 2020-10-28 PVM sąskaita-faktūra Serija (duomenys neskelbtini); 2020-10-28 atliktų darbų aktas Nr. 1; 2023-11-30 PVM sąskaita-faktūra Nr. (duomenys neskelbtini); 2023-11-30 atliktų darbų aktas Nr. 2; sienų tapybos tyrimo, konservavimo ir restauravimo darbų programos statybos skaičiuojamosios kainos nustatymo dalis; 2024-05-09 dalinės ekspertizės aktas Nr. 24-04/07; Valdytojo 2024-05-22 paaiškinimas <...>“.

Skundžiamu Sprendimu atsakovas netenkino pareiškėjos Skundo dėl Rašto. Sprendimas argumentuojamas tuo, kad 2023 m. Departamentas išmokėjo kompensaciją už (duomenys neskelbtini) pastato (u. k. (duomenys neskelbtini)) sienų tapybos konservavimo, restauravimo darbus, remdamasis pateiktais dokumentais. Sprendime nurodyta, kad, įvertinus apmokėjimą iš privačių lėšų patvirtinančius dokumentus (išlaidos pagal apmokėjimo dokumentus sudarė 60000 Eur), skirta 50 proc. visos atliktų ir apmokėtų darbų vertės kompensacija – 30000 Eur. Darbai, už kuriuos skirta kompensacija, buvo priimti Restauravimo tarybos (2023 m. spalio 16 d. protokolas Nr. 114-81). Atsakovas Sprendime pažymėjo, kad apie tai, jog priimta tik dalis darbų, nebuvo informuoti nei Restauravimo taryba, nei Departamento Darbo grupė, nagrinėjanti prašymus dėl kompensacijų. Sprendime pažymėta, kad pareiškėja Skunde dėl Rašto nurodo, jog 2024 m. prašo kompensuoti už sienų tapybos konservavimo, restauravimo darbus pagal Papildomą susitarimą Nr. 2 prie sutarties Nr. 2020/03-02 su IĮ „(duomenys neskelbtini)“, darbai buvo baigti ir aktuoti 2023 m. lapkričio mėn. Atsakovas pastebi, kad Skunde dėl Rašto pareiškėja pateikia indeksuotą sąmatinį skaičiavimą, pagal kurį sienų tapybos konservavimo, restauravimo darbų kaina 726253 Eur, o 2020 m patvirtintoje konservavimo, restauravimo darbų programoje darbų kaina – 134092 Eur. Toks didelis kainų skirtumas nebūtų įmanomas, jei nebūtų skaičiuojami programoje nenumatyti darbai. Pastebi, kad Restauravimo taryba priėmė pagal patvirtintą konservavimo, restauravimo darbų programą atliktus darbus 2023 m. spalio mėnesį. Pažymi, kad jei lapkričio mėnesį, kaip nurodoma Skunde dėl Rašto, buvo atliekami dar kokie nors darbai, vadovaujantis Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2009 m. birželio 30 d. įsakymu Nr. IV-331 patvirtinto Kilnojamųjų kultūros vertybių tyrimo, konservavimo ir restauravimo tvarkos aprašo (toliau – Aprašas) 21 p., prieš atliekant papildomus darbus, turėjo būti papildyta ir Restauravimo tarybos patvirtinta konservavimo, restauravimo darbų programa. Pagal programos papildymą atliktus darbus taip pat turėtų priimti Restauravimo taryba. Sprendime toliau nurodoma, kad iš Skundo dėl Rašto ir 2024 m. pateiktų dokumentų matyti, jog pareiškėja prašo kompensuoti išlaidas pagal IĮ „(duomenys neskelbtini)“ 2020 m. spalio mėn. ir 2023 m. lapkričio mėn. atliktų darbų aktus. 2024 m. prašyme

pateikta tik viena 2023-11-30 sąskaita faktūra 156820 Eur, o su Skundu dėl Rašto pateiktos dar dvi 2020 m. sąskaitos faktūros – 32670 Eur ir 27329 Eur. Atliktų darbų aktus parengė ir sąskaitas faktūras išrašė IĮ „(duomenys neskelbtini)“, tačiau pateiktas banko išrašas apie atsiskaitymą su UAB „(duomenys neskelbtini)“. Atsakovas Sprendime pažymėjo, kad, vadovaujantis Privачios nuosavybės – prieinamų visuomenei lankyti valstybės saugomų nekilnojamojo kultūros paveldo objektų tvarkomųjų paveldosaugos darbų išlaidų kompensavimo taisyklių (toliau – Taisyklės), patvirtintų Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2005 m. balandžio 20 d. įsakymu Nr. IV-157, 7.9 p, turėjo būti pateikti dokumentai, patvirtinantys išlaidų apmokėjimą iš privačių lėšų už tvarkybos darbus, išvardintus šių Taisyklių 3 punkte – PVM sąskaitos faktūros (sąskaitos faktūros), banko pavedimų kopijos arba kasos išlaidų orderiai. UAB „(Bendrovė X)“ atsiskaitymai su UAB „(duomenys neskelbtini)“ negali būti laikomi atsiskaitymu už sienų tapybos konservavimo, restauravimo darbus, kadangi UAB „(Bendrovė X)“ dėl sienų tapybos konservavimo ir restauravimo sudarė sutartį su restauravimo darbus atliekančia IĮ „(duomenys neskelbtini)“. Papildomas susitarimas, pasirašytas 2021 m. birželio 22 d., numato, kad užsakovas moka vykdytojui (restauratoriui), pervesdamas atlyginimą į UAB „(duomenys neskelbtini)“ sąskaitą, nors susitarimo šalys – UAB „(Bendrovė X)“ ir IĮ „(duomenys neskelbtini)“. Departamentas Sprendime nurodė neturįs pagrindo manyti, jog restauratorius dirbo UAB „(duomenys neskelbtini)“, kadangi turėjo savo įmonę, kuri yra viena iš sutarties šalių. Sprendime atsakovas nurodė, kad, vadovaujantis Taisyklių 16 punktu, pareiškėjos prašymas dėl kompensacijos negali būti tenkinamas.

Ginčo teisinius santykiams aktualios Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo (aktuali redakcija nuo 2022 m. liepos 16 d. iki 2024 m. gruodžio 31 d., toliau – NKPAĮ), Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2009 m. birželio 30 d. įsakymu Nr. IV-331 patvirtinto Kilnojamųjų kultūros vertybių tyrimo, konservavimo ir restauravimo tvarkos aprašo (minėta, toliau – Aprašas), Privачios nuosavybės – prieinamų visuomenei lankyti valstybės saugomų nekilnojamojo kultūros paveldo objektų tvarkomųjų paveldosaugos darbų išlaidų kompensavimo taisyklių (minėta, toliau – Taisyklės), Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (aktuali redakcija nuo 2024 m. sausio 1 d.) nuostatos.

NKPAĮ 28 straipsnio („Kompensavimas valdytojams“) 1 dalyje nustatyta, kad iš valstybės biudžeto lėšų, skirtų nekilnojamojo kultūros paveldo tvarkybai, Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos patvirtinta tvarka ir dydžiu kompensuojamos išlaidos privачios nuosavybės – prieinamo visuomenei lankyti valstybės saugomo kultūros paveldo objekto – tvarkomiesiems paveldosaugos darbams. Kompensuojama atsižvelgiant į objekto reikšmingumą ir darbų atlikimo objektui išsaugoti svarbą.

Vadovaujantis Taisyklių 1 punktu, jos (Taisyklės) nustato privачios nuosavybės – prieinamų visuomenei lankyti valstybės saugomų nekilnojamojo kultūros paveldo objektų tvarkomųjų paveldosaugos darbų, dalies kitų tvarkybos darbų, metodiškai susijusių su tvarkomaisiais paveldosaugos darbais, jų projektavimo bei šių objektų tyrimų (taikomųjų) (toliau – tvarkybos darbai) išlaidų kompensavimo tvarką ir dydį. Pagal Taisyklių 2 punktą, lėšos kompensavimui skiriamos iš valstybės biudžeto lėšų finansuojamos programos, kurią rengia, jos vykdymą organizuoja, jai skirtas lėšas naudoja Departamentas.

Taisyklių 3 punkte nustatyta, kad kompensuojamos privачios nuosavybės – prieinamų visuomenei lankyti valstybės saugomų nekilnojamojo kultūros paveldo objektų, taip pat – juose esančių kilnojamųjų kultūros vertybių, kurios yra viena iš nekilnojamojo kultūros paveldo statinio vertingųjų savybių (toliau – prieinami visuomenei lankyti objektai), šių tvarkybos darbų išlaidos: 3.1. tyrimų (taikomųjų); 3.2. avarijos grėsmės pašalinimo; 3.3. konservavimo; 3.4. restauravimo; 3.5. tvarkybos darbų projektų parengimo. Prašymai išmokėti kompensaciją už prieinamų visuomenei lankyti objektų tvarkybos darbų išlaidas (toliau – prašymai) teikiami Departamentui iki einamųjų metų spalio 15 d. Prašymų forma pateikiama šių Taisyklių priede (Taisyklių 6 punktas).

Pagal Taisyklių 7 punktą, kartu su prašymu pateikiami šių dokumentų apie kultūros paveldo objektą originalai ir kopijos: 7.1. valdymo ar nuosavybės teisę patvirtinantis dokumentas; 7.2. atliktų tyrimų (taikomųjų) ataskaitos pagal Departamento nustatytą formą ir turinį; 7.3. tvarkybos darbų sąmata arba statinio techninio projekto tvarkomųjų paveldosaugos darbų (tyrimų

(taikomųjų), avarijos grėsmės pašalinimo, konservavimo ir restauravimo) dalis ir išranka iš sąmatos. Jei buvo atliekami kilnojamųjų kultūros vertybių, kurios yra viena iš nekilnojamojo kultūros paveldo statinio vertingųjų savybių, tyrimų, konservavimo, restauravimo darbai – Restauravimo tarybos patvirtinta šių darbų programa; 7.4. įgaliojimas, jei valdytoją atstovauja kitas asmuo; 7.5. sutartys su tvarkybos darbus atlikusiais atestuotais nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialistais arba įmonėmis, kuriuose dirba tokie specialistai, pridedant dokumentus, pagrindžiančius specialistų atestaciją; 7.6. atliktų darbų aktai pasirašyti valdytojo arba jo įgalioto asmens; 7.7. statybą leidžiantis dokumentas (kai kultūros paveldo objekte kartu su tvarkomaisiais paveldosaugos darbais buvo atlikti tvarkomieji statybos darbai); 7.8. avarijos grėsmės pašalinimo, konservavimo, restauravimo darbų kiekvieno etapo – prieš atliekant darbus, darbų metu ir juos baigus – fotofiksacijos dokumentai, kuriuose aiškiai ir suprantamai matytųsi pokyčiai ir atlikti darbai; 7.9. dokumentai, patvirtinantys išlaidų apmokėjimą iš privačių lėšų už tvarkybos darbus išvardintus šių Taisyklių 3 punkte – PVM sąskaitos - faktūros (sąskaitos faktūros), banko pavedimų kopijos arba kasos išlaidų orderiai.

Pagal Taisyklių 9 punktą, jeigu Departamento specialistas, atsakingas už prašymų priėmimą, nustato, kad valdytojas pateikė ne visus Taisyklių 7 punkte nurodytus dokumentus arba klaidingus duomenis, apie tai per 5 darbo dienas nuo prašymo ar dokumentų pateikimo dienos per Kultūros paveldo elektroninių paslaugų informacinę sistemą (minėta, toliau – KPEPIS) pranešama valdytojui ir jam nustatomas ne trumpesnis kaip 10 kalendorinių dienų terminas pateiktiems dokumentams patikslinti ar papildomiems pateikti. Per nustatytą terminą nepatikslinus duomenų ar nepateikus papildomų dokumentų, prašymas nenagrinėjamas. Apie prašymo palikimą nenagrinētu priežastis valdytojas informuojamas per KPEPIS per 5 darbo dienas nuo jam nustatyto termino pabaigos.

Vadovaujantis Taisyklių 10 punktu, prašymus nagrinėja Departamento direktoriaus įsakymu dvejiems metams sudaroma 5 narių darbo grupė.

Taisyklių 11 punkte nustatyta, kad Darbo grupės veikla grindžiama kolegialaus klausimų svarstymo, viešumo ir teisėtumo principais. Darbo grupė išnagrinėja jai pateiktus dokumentus, įvertina kultūros paveldo objektui išsaugoti atliktų darbų kokybę ir svarbą, nustato kiekvieno prašymo pagrįstumą ir valdytojo teisę gauti kompensaciją, pasiūlo kompensacijos dydį. Prašymai dėl kompensacijų išmokėjimo baigiami svarstyti ir išvados dėl kompensacijos skyrimo ar neskrymo pateikiamos Departamento direktoriui iki einamųjų metų gruodžio 5 d. (Taisyklių 13 punktas).

Vadovaujantis Taisyklių 16 punktu, kompensacija neskiriama, kai: 16.1. valdytojas pateikė neteisingai įformintus ar ne visus Taisyklių 7 punkte nurodytus dokumentus arba klaidingus duomenis ir per nustatytą terminą šių trūkumų neištaisė; 16.2. valdytojas neatitinka Taisyklių 4 punkto reikalavimų; 16.3. valdytojas nesilaiko apsaugos sutartyje nustatytų nekilnojamojo kultūros paveldo objekto lankymo ir paveldosaugos reikalavimų ar apsaugos reglamente nustatytų paveldosaugos reikalavimų, kitų Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo ir Lietuvos Respublikos kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymo reikalavimų; 16.4. už tame pačiame kultūros paveldo objekte atliktų tvarkybos darbų tas pačias išlaidas kompensacija jau buvo išmokėta. 16.5. valdytojas kofinansavo kultūros paveldo objekto tvarkomuosius paveldosaugos darbus, kuriems finansavimas skirtas iš valstybės biudžeto, savivaldybės biudžeto, kitos finansinės paramos (Europos Sąjungos struktūrinių fondų, Europos Ekonominės Erdvės finansinio mechanizmo ar kitų finansavimo šaltinių).

Pagal Taisyklių 13 punktą, Darbo grupė išnagrinėja jai pateiktus dokumentus, įvertina kultūros paveldo objektui išsaugoti atliktų darbų kokybę ir svarbą, nustato kiekvieno prašymo pagrįstumą ir valdytojo teisę gauti kompensaciją, pasiūlo kompensacijos dydį. Prašymai dėl kompensacijų išmokėjimo baigiami svarstyti ir išvados dėl kompensacijos skyrimo ar neskrymo pateikiamos Departamento direktoriui iki einamųjų metų gruodžio 5 d.

Vadovaujantis Taisyklių 18.1 papunkčiu, Departamento direktorius, atsižvelgdamas į darbo grupės išvadą, per 10 darbo dienų nuo jų gavimo priima sprendimą išmokėti kompensacijas ar jų neskirti.

Kompensacijų dydis nustatomas, atsižvelgiant į privačios nuosavybės – prieinamų

visuomenei lankyti valstybės saugomų nekilnojamojo kultūros paveldo objektų reikšmingumo lygmenis, autentiškumo, išsaugojimo tikimybės, panaudojimo, eksponavimo ir lankymo galimybių, asmeninės valdytojų iniciatyvos ir būklės kriterijus, apibrėžtus Nekilnojamųjų kultūros vertybių vertinimo ir atrankos kriterijų apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2005 m. balandžio 15 d. įsakymu Nr. IV-150 (Žin., 2005, Nr. 52-1756; 2011, Nr. 75-3637), taip pat darbų objektui išsaugoti svarbą, atliktų tvarkybos darbų bei jų projektinės dokumentacijos kokybę. Nustatomi šie kompensacijų dydžiai: 15.1. kultūros paveldo objektų tyrimų (taikomųjų) išlaidos kompensuojamos 100 procentų; 15.2. medinės architektūros kultūros paveldo objektų tvarkybos darbų ir jų projektavimo išlaidos kompensuojamos nuo 50 iki 70 procentų; 15.3. kituose kultūros paveldo objektuose atliktų tvarkybos darbų ir jų projektavimo išlaidos kompensuojamos nuo 30 iki 50 procentų (Taisyklių 15 punktas).

Sprendžiant klausimą dėl skundžiamo Sprendimo teisėtumo, pirmiausia pažymėtina, kad Departamentas yra viešojo administravimo subjektas, veikia viešojo administravimo srityje, todėl jo veiklai taikytinos VAĮ nuostatos, kurios, be kita ko, nustato viešojo administravimo principus, garantuoja asmenų teisę apskusti viešojo administravimo subjektų veiksmus, neveikimą ar administracinius sprendimus, taip pat teisę į įstatymais pagrįstą ir objektyvų asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimą; įtvirtina kitas asmenų ir viešojo administravimo subjektų teises ir pareigas viešojo administravimo srityje (VAĮ 1 straipsnio 1 dalis).

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) praktikoje, taikant VAĮ normas, nustatyta, kad VAĮ 8 straipsnio (*šiai dienai galiojančios VAĮ redakcijoje praktikoje minima 8 str. atitinka 10 straipsnis*) 1 dalies reikalavimai administracinio akto turiniui, kad jame būtų nurodomi administracinio akto priėmimo motyvai, turi tiek materialinį, tiek ir procesinį aspektą, t. y. šie reikalavimai susiję su asmens teise į teisminę gynybą. Šiuo aspektu atkreiptinas dėmesys, jog proceso požiūriu nemotyvuotas administracinis aktas, kuris daro neigiamą poveikį subjekto teisėms ar interesams, negali būti pripažintas teisėtu, nes riboja subjekto teises skusti tokį aktą ir apsunkina tokio akto teisminę kontrolę. Tai prieštarauja Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos 6 straipsnyje įtvirtintai asmens teisei į teisminę gynybą, įskaitant tinkamą teismo procesą bei teisingą bylos išnagrinėjimą. Viešojo administravimo įstatymo 8 straipsnio (*šiai dienai galiojančios VAĮ redakcijoje praktikoje minima 8 str. atitinka 10 straipsnis*) 1 dalies reikalavimų nepaisymas ir konkrečių teisės normų nesusiejimas su objektyviais duomenimis (faktais) pripažintinas esminiu trūkumu, kai toks pažeidimas ne tik paneigia asmens teisę žinoti teisei priešingos veikos ribas, riboja teises į teisminę gynybą, bet ir ginčui persikėlus į teismą atima galimybę pastarajam suprasti bei apibrėžti bylos nagrinėjimo apimtį, o kartu visapusiškai bei objektyviai išnagrinėti ginčą (pavyzdžiui, LVAT 2014 m. rugsėjo 23 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A858-47/2014), apsunkina teismo funkcijos patikrinti skundžiamo sprendimo pagrįstumą įgyvendinimą (pavyzdžiui, LVAT 2013 m. balandžio 22 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A602-658/2013; 2015 m. sausio 8 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1-502/2015). Situacija, kai viešojo administravimo sistemos subjektas užkerta kelią visuomeninių santykių vystymuisi be tikslaus priimto sprendimo teisinio pagrindimo, viešojo administravimo plotmėje pripažintina ydinga, ribojanti asmens teisę tinkamai apsiginti (pavyzdžiui, LVAT 2012 m. birželio 25 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A556-1750/2012).

Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 91 straipsnis nustato skundžiamų teisės aktų panaikinimo pagrindus. Vienas iš pagrindų nurodomas 91 straipsnio 1 dalies 3 punkte, kur nustatyta, kad teisės aktas gali būti pripažintas neteisėtu dėl to, kad jį priimant buvo pažeistos pagrindinės procedūros, ypač taisyklės, turėjusios užtikrinti objektyvų visų aplinkybių įvertinimą ir sprendimo pagrįstumą.

Formaliai ir biurokatiškai vykdomos viešojo administravimo funkcijos nesiderina su gero administravimo principu (pavyzdžiui, LVAT 2015 m. birželio 25 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-2150-492/2015). Nepaisant to, kad VAĮ gero administravimo principas tiesiogiai nėra įtvirtintas, jis LVAT praktikoje išvedamas iš Lietuvos Respublikos Konstitucijos 5 straipsnio 3 dalyje įtvirtintos nuostatos, kad valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, reikalavimų (2015 m. liepos 9 d. išplėstinės teisėjų kolegijos nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1245-662/2015).

Administracinių teismų praktika rodo, jog gero administravimo principas yra platus, savyje talpinantis ne vieną įvairaus pobūdžio (materialinio, procedūrinio) imperatyvą (elementą): 1) pareigą motyvuoti; 2) pareigą išaiškinti administracinio akto apskundimo tvarką; 3) pareigą informuoti apie viešojo intereso pažeidimą; 4) nešališkumo pareigą; 5) pareigą imtis aktyvių veiksmų, padėti, elgtis rūpestingai ir atidžiai.

Pasak LVAT, gero administravimo (atsakingo valdymo) principas apima ir asmens teisę į pagrįstą (faktais ir teisės normomis) bei motyvuotą administracinį sprendimą. Viešojo administravimo subjekto aktas, stokojantis informacijos, prasilenkia su gero viešojo administravimo principu (pavyzdžiui, LVAT 2012 m. birželio 25 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A556-1750/2012). Individualus administracinis aktas, kuriame pakankamai išsamiai nėra nurodomos aplinkybės ir teisės normos, kuriomis yra grindžiamas teisės aktas, <...>, neatitinka ir gero viešojo administravimo principo. Gero viešojo administravimo principas įpareigoja viešojo administravimo subjektą, priimant sprendimą, jame nurodyti faktinių aplinkybių bei teisės normų, kurių pagrindu priimtas sprendimas, visumą (pavyzdžiui, LVAT 2013 m. gegužės 14 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A444-878/2013, 2015 m. rugsėjo 2 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-2760-492/2015).

Pagal LVAT dėstomą praktiką, atsakingo valdymo (gero administravimo) principas, be kita ko, įtvirtina viešojo administravimo subjekto pareigą imtis aktyvių veiksmų vykdant administracinę procedūrą, padėti, elgtis rūpestingai ir atidžiai (LVAT 2015 m. liepos 31 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1547-502/2015). Iš gero administravimo principo išplaukia, kad valstybės institucijos, priimdamos administracinius sprendimus (vykdydamos valdžios funkcijas), privalo dirbti rūpestingai ir atidžiai, veikti taip, kad administracinėje procedūroje būtų laikomasi visų teisės aktų nuostatų (pavyzdžiui, LVAT 2014 m. kovo 25 d. išplėstinės teisėjų kolegijos nutartis administracinėje byloje Nr. A756-997/2014; 2015 m. sausio 8 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1-502/2015; 2015 m. kovo 26 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A-1069-502/2015; 2015 m. rugsėjo 7 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1324-502/2015; 2015 m. liepos 9 d. išplėstinės teisėjų kolegijos nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1245-662/2015).

LVAT, aiškindamas iki 2020 m. lapkričio 1 d. galiojusios VAĮ redakcijos 8 straipsnio 1 dalies (kuri iš esmės atitinka VAĮ redakcijos, įsigaliojusios 2020-11-01, 10 straipsnio 5 dalies 5–6 punktus) nuostatas, yra konstatavęs, kad administraciniame akte turi būti nurodomi pagrindiniai faktai, argumentai ir įrodymai, pateikiamas teisinis pagrindas, kuriuo viešojo administravimo subjektas rėmėsi, priimdamas administracinį aktą; motyvų išdėstymas turi būti adekvatus, aiškus ir pakankamas. Individualus administracinis aktas paprastai turi būti toks, kad iš jo būtų galima suprasti visuomeninių santykių esmę, subjektus, dalyvaujancius šiuose santykiuose, kad būtų aiškus tų visuomeninių santykių teisinis kvalifikavimas. Visiškai nesilaikant minėtų nuostatų ar tai darant tik iš dalies, paprastai kyla pagrįsta abejonė dėl tokio administracinio akto teisėtumo bei pagrįstumo (pavyzdžiui, LVAT 2018-04-18 sprendimas administracinėje byloje Nr. A-871-525/2018; LVAT 2017-04-24 nutartis administracinėje byloje Nr. eA-476-556/2017, LVAT 2013-11-21 nutartis administracinėje byloje Nr. A502-2124/2013, LVAT 2014-11-18 sprendimas administracinėje byloje Nr. A822-1440/2014). LVAT praktikoje yra išsamiai ir nuosekliai išaiškinta, kad imperatyvus VAĮ 10 straipsnis yra gero administravimo principo atspindys (pavyzdžiui, LVAT 2010-04-29 sprendimas administracinėje byloje Nr. A858-737/2010; LVAT 2014-09-23 nutartis administracinėje byloje Nr. A858-47/2014; LVAT 2015-09-02 nutartis administracinėje byloje Nr. A-2760-492/2015). Gero administravimo (atsakingo valdymo) principas apima asmens teisę į pagrįstą (faktais ir teisės normomis) bei motyvuotą administracinį sprendimą (pavyzdžiui, LVAT 2012-05-31 sprendimas administracinėje byloje Nr. A602-2112/2012). LVAT, konstatavęs, kad administracinis aktas nemotyvuotas, pripažįsta, jog viešojo administravimo subjektas pažeidė gero administravimo principą (pavyzdžiui, LVAT 2015-09-02 nutartis administracinėje byloje Nr. A-2760-492/2015).

Byloje nustatyta, kad pareiškėja 2024 m. rugsėjo 23 d. pateikė Departamentui Prašymą, prašydama išmokėti iš viso 156 820,37 Eur kompensaciją už tvarkomųjų paveldosaugos darbų išlaidas. Duomenų į bylą apie tai, kad atsakovas būtų prašęs pareiškėjos ištaisyti kokius nors

trūkumus ar pateikti papildomus ar patikslinti jau pateiktus dokumentus, nepateikta. Komisijos posėdžio metu pareiškėjos atstovai patvirtino, kad Departamentas pareiškėjos apie kokius nors klaidingus ir trūkstamus dokumentus neinformavo, papildomai nieko pateikti neprašė.

Kaip matyti iš byloje pateikto Departamento 2024 m. gruodžio 31 d. rašto Nr. (9.5 E)2-2933 „Dėl pateiktų prašymų“ (minėta, toliau – Raštas) bei po pareiškėjos su Skundu dėl Rašto kreipimosi priimto Departamento Sprendimo, juose nurodyti skirtingi atsisakymo išmokėti pareiškėjai kompensaciją pagal Prašymą pagrindai. Departamento Rašte nurodytas atsisakymo teisinis pagrindas – Taisyklių 16.4 papunktis, numatantis, kad kompensacija neskiriama, kai už tame pačiame kultūros paveldo objekte atliktų tvarkybos darbų tas pačias išlaidas kompensacija jau buvo išmokėta. Tuo tarpu Departamento Sprendime atsisakymo išmokėti kompensaciją teisiniu pagrindu nurodomas apskritai jau visas Taisyklių 16 punktą, nors pats Sprendimas toliau motyvuojamas dviem argumentais – 1) tuo, kad 2023 m. Departamentas išmokėjo kompensaciją už Pastato sienų tapybos konservavimo, restauravimo darbus, remdamasis pateiktais dokumentais, t. y. kad, įvertinus apmokėjimą iš privačių lėšų patvirtinančius dokumentus (išlaidos pagal apmokėjimo dokumentus sudarė 60000 Eur), skirta 50 proc. visos atliktų ir apmokėtų darbų vertės kompensacija – 30000 Eur ir 2) nurodant, kad apmokėjimas už Darbus atliktas ne tiesiogiai pagal darbų atlikimo sutartį atliktų darbų aktą ir sąskaitą – faktūrą išrašiusiai II „(duomenys neskelbtini)“, o trečiajam asmeniui, nenumatytam Sutartyje, t. y. UAB „(duomenys neskelbtini)“. Taigi, Sprendimas motyvuotas dviem Taisyklių 16 punkto papunkčiais – 16.1 papunkčiu, numatančiu, kad kompensacija neskiriama, kai valdytojas pateikė neteisingai įformintus ar ne visus Taisyklių 7 punkte nurodytus dokumentus arba klaidingus duomenis ir per nustatytą terminą šių trūkumų neištaisė, ir Departamento Rašte jau minėtu 16.4 papunkčiu, numatančiu, kad kompensacija neskiriama, kai už tame pačiame kultūros paveldo objekte atliktų tvarkybos darbų tas pačias išlaidas kompensacija jau buvo išmokėta.

Visų pirma, Komisija pasigedo Sprendime atsakovo argumentų ir motyvacijos dėl kitų Sprendime nurodyto Taisyklių 16 punkto papunkčių: 16.2 papunkčio – valdytojas neatitinka Taisyklių 4 punkto (Kompensacijos išmokamos prašymus pateikusiems prieinamų visuomenei lankyti objektų valdytojams (toliau – valdytojai), kurie turi parengtus jų valdomų kultūros paveldo objektų apsaugos reglamentus ir yra sudarę su Departamentu apsaugos sutartis, nustatančias šių kultūros paveldo objektų lankymo ir paveldosaugos sąlygas) reikalavimų; 16.3 papunkčio – valdytojas nesilaiko apsaugos sutartyje nustatytų nekilnojamojo kultūros paveldo objekto lankymo ir paveldosaugos reikalavimų ar apsaugos reglamente nustatytų paveldosaugos reikalavimų, kitų Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo ir Lietuvos Respublikos kilnojamojo kultūros vertybių apsaugos įstatymo reikalavimų; 16.5 papunkčio – valdytojas kofinansavo kultūros paveldo objekto tvarkomuosius paveldosaugos darbus, kuriems finansavimas skirtas iš valstybės biudžeto, savivaldybės biudžeto, kitos finansinės paramos (Europos Sąjungos struktūrinių fondų, Europos Ekonominės Erdvės finansinio mechanizmo ar kitų finansavimo šaltinių).

Komisijos vertinimu, atsakovo argumentai, kad Departamentas, pareiškėjai 2023 metais pateikiant pirmąjį prašymą dėl kompensacijos už Darbų išlaidas, nebuvo pareiškėjos informuotas, jog priimta tik dalis darbų, ir atitinkamai atsakovo teiginiai, kad Departamentas išmokėjo pareiškėjai 50 proc. visos atliktų ir apmokėtų darbų vertės kompensaciją, nelaikytini tinkamais Sprendimui pagrįsti.

Kaip matyti iš byloje pateiktos Programos, ja numatyta atlikti darbų už 134 092,6 Eur sumą patalpose Nr. 1a-1, 3-13, 3-14, 3-9, 3-11, 3-7, 3-6, 14-3. Iš byloje pateikto 2023 m. spalio 16 d. Departamento Restauravimo tarybos posėdžio protokolo Nr. 114-81 bei juo patvirtintos pareiškėjos pateiktos Ataskaitos ir jos sudėtinės dalies – Dailės vertybės tyrimo, konservavimo ir restauravimo darbų žurnalo (Ataskaitos 20-24 psl.) matyti, kad pareiškėja 2023 m. rugsėjo 4 d. priėmė atliktus darbus visose minėtose ir Programoje nurodytose patalpose 1a-1, 3-6, 3-7, 3-9, 3-11, 3-13, 14-3, kas akivaizdžiai suponuoja išvadą, jog darbų atlikta iš viso tikrai daugiau nei už Atliktų darbų akte Nr. 1 nurodytus 60 000 Eur.

Iš byloje pateikto Atliktų darbų akto Nr. 1 matyti, kad juo priimti darbai, atlikti ne visose Programoje numatytose patalpose, t. y. atlikti patalpose Nr. 1a-1, 3-13, 3-14 ir 3-11. Iš byloje

pateikto Atliktų darbų akto Nr. 2 matyti, kad juo priimti darbai, atlikti patalpose Nr. 3-11, 3-7, 3-6 ir 14-3. Apibendrinant nustatytas aplinkybes, Komisija laiko nepagrįstu atsakovo argumentą, kad pareiškėja Prašymu prašė kompensacijos už naujus, papildomus darbus, nenumatytus ir nepatvirtintus Programoje ir Ataskaitoje, nes bylos rašytiniai dokumentai, kaip aptarta aukščiau, liudija priešingai. Šiuo atveju vien aplinkybė, kad Atliktų darbų aktas Nr. 2 ir atitinkamai 2023-11-30 sąskaita - faktūra buvo išrašyti vėliau nei pateikta ir patvirtinta Ataskaita, t. y. 2023 m. lapkričio 30 d., nepaneigia darbų atlikimo Ataskaitoje nurodytai datai ir pareiškėjos Prašyme nurodytai sumai. Kartu atmestinas kaip nepagrįstas ir atsakovo argumentas, kad Programoje nenumatytų darbų atlikimą pagrindžia pareiškėjos pateiktame sąmatiniame skaičiavime nurodyta ženkliai didesnė, t. y. 726 253 Eur, nei 2020 m. patvirtintoje Programoje Darbų kaina, t. y. 134 092 Eur. Komisija šiuo atveju neturi pagrindo abejoti pareiškėjos vadovo Komisijos posėdžio metu išsakytais teiginiais, kad minėta sąmatiniame skaičiavime nurodyta kaina buvo nurodyta rinkos ir, be to, indeksuota kaina, tikslu parodyti atsakovui, kad pareiškėja Prašymu prašo kompensacijos už triskart mažesnę atliktų darbų vertę.

Kaip paminėta aukščiau, kitas Sprendimo argumentas yra Taisyklių 16.1 papunktyje numatytas kompensacijos neskyrimo pagrindas – valdytojas pateikė neteisingai įformintus ar ne visus Taisyklių 7 punkte nurodytus dokumentus arba klaidingus duomenis ir per nustatytą terminą šių trūkumų neištaisė. Atsakovas šį argumentą motyvavo tuo, kad pareiškėjai atliktų darbų aktus parengė ir sąskaitas faktūras išrašė IĮ „(duomenys neskelbtini)“, tačiau pareiškėja Departamentui pateikė banko išrašą apie atsiskaitymą su UAB „(duomenys neskelbtini)“, ir laikė, kad pareiškėjos atsiskaitymai su UAB „(duomenys neskelbtini)“ negali būti laikomi atsiskaitymu už Darbus, kadangi pareiškėja sutartį dėl Darbų sudarė su restauravimo darbus atliekančia IĮ „(duomenys neskelbtini)“.

Visų pirma, Komisija sutinka, kad tokia pareiškėjos ir Darbų vykdytojo sutarta atsiskaitymo už Darbus tvarka kelia abejonių dėl Darbų atlikimo ir atsiskaitymo už juos skaidrumo, paliekant neatsakytą klausimą, kodėl pareiškėja, siekdama išvengti rizikos neatitikti Taisyklių reikalavimų, negalėjo už Darbus atsiskaityti tiesiogiai Darbų vykdytojui IĮ „(duomenys neskelbtini)“, o ši savo ruožtu – su UAB „(duomenys neskelbtini)“.

Pažymėtina, kad abejonių kelia ir pats atsiskaitymo pagal Atliktų darbų aktą Nr. 2 procesas.

Iš byloje pateiktos 2020 m. rugpjūčio 27 d. Sutarties Nr. 2020/03-02 (toliau – Sutartis), sudarytos tarp pareiškėjos ir IĮ „(duomenys neskelbtini)“ dalies „Apmokėjimo tvarka“ matyti, kad Sutarties šalys sutarė, jog už atliktus darbus (galutinis mokėjimas) Užsakovas, t. y. pareiškėja, apmoka pagal apmokėjimo dokumentus (Vykdytojo pasirašytą atliktų darbų aktą ir PVM sąskaitą – faktūrą) per dešimt kalendorinių dienų nuo pateikto atliktų darbų akto ir PVM sąskaitos faktūros datos.

2021 m. birželio 22 d. Papildomu susitarimu Nr. 2 prie Sutarties šalys susitarė, kad Užsakovas, t. y. pareiškėja, sumoka Vykdytojui, t. y. IĮ „(duomenys neskelbtini)“, dalimis į gavėjo UAB „(duomenys neskelbtini)“ sąskaitą, nurodant „už tvarkybos darbus“.

2022 m. spalio 20 d. Papildomu susitarimu Nr. 3 prie Sutarties šalys susitarė pakeisti Pastato fasado, pirmo, antro ir trečio aukštų patalpose 3-11, 3-7, 3-6, 14-3 esančių autentiškos dekoratyvinės tapybos fragmentų retušavimo – restauravimo darbų pagal Papildomą susitarimą Nr. 2 priėmimo tvarką, nustatant, kad tvarkybos darbai pagal Sutartį ir papildomą susitarimą yra laikomi tinkamai atliktais ir galutinis darbų perdavimo aktas ir sąskaita – faktūra išrašoma po to, kai Restauravimo taryba patvirtina tinkamą tvarkybos darbų pagal 2021 m. birželio 22 d. Papildomą susitarimą Nr. 2 atlikimą ir priima atitinkamus tvarkybos darbus. Iki galutinio darbų perdavimo akto ir sąskaitos – faktūros išrašymo dienos Užsakovo sumokėtas avansas yra įskaitomas kaip apmokėjimas už atliktus tvarkybos darbus sąskaitos – faktūros išrašymo dieną.

Komisija pastebi, kad iš byloje pateikto banko išrašo matyti, jog pareiškėja laikotarpiu nuo 2022 m. lapkričio 26 d. iki 2022 m. gruodžio 22 d. atliko penkiolika mokėjimų į UAB „(duomenys neskelbtini)“ sąskaitą, pavedimo paskirtyje nurodydama „už (duomenys neskelbtini) tvarkybos darbus“. Pažymėtina, kad kyla abejonių dėl minėtų pavedimų laikymo avansiniais mokėjimais už Papildomu susitarimu Nr. 2 sutartus darbus, kadangi, visų pirma, jie atlikti nesilaikant pačių

Sutarties šalių Papildomu susitarimu Nr. 3 sutartos darbų pripažinimo tinkamai atliktais ir atsiskaitymo už juos tvarkos – „tvarkybos darbai pagal Sutartį ir papildomą susitarimą yra laikomi tinkamai atliktais ir galutinis darbų perdavimo aktas ir sąskaita – faktūra išrašoma po to, kai Restauravimo taryba patvirtina tinkamą tvarkybos darbų pagal 2021 m. birželio 22 d. Papildomą susitarimą Nr. 2 atlikimą ir priima atitinkamus tvarkybos darbus“. Komisijai lieka neaišku, kodėl pareiškėja rizikavo ir, kaip ji teigia tiek skunde, tiek jos atstovai Komisijos posėdžio metu, iš anksto avansu, nesulaukusi, kada tvarkybos darbus patvirtins Restauravimo taryba ir pripažins juos tinkamai atliktais, atliko apmokėjimus už darbus pagal Papildomą susitarimą Nr. 2, t. y. už darbus, dėl kurių išlaidų kompensacijos šioje byloje kilo ginčas. Kita vertus, pastebėtina, kad atsakovas, turėdamas įgaliojimus pagal Taisyklių 9 punktą, minėtų aptartų neaiškumų pareiškėjos neprašė paaiškinti, o skundžiamame Sprendime apsiribojo tik lakonišku konstatavimu, kad pareiškėjos atsiskaitymo vykdytoji IĮ „(duomenys neskelbtini)“, lėšas pervedant į UAB „(duomenys neskelbtini)“ sąskaitą, nelaiko tinkamu atsiskaitymu už sienų tapybos konservavimo, restauravimo darbus, nepaaiškindamas, kaip tai pažeidžia Taisyklių 7.9 papunktį, numatantį, kad kartu su prašymu dėl kompensacijos pateikiami dokumentai, patvirtinantys išlaidų apmokėjimą iš privačių lėšų už tvarkybos darbus, – PVM sąskaitos faktūros (sąskaitos - faktūros), banko pavedimų kopijos arba kasos išlaidų orderiai.

Komisija atkreipia dėmesį, kad atsakovas tik šioje ginčo byloje pateiktame atsiliepime pateikė papildomus, nei Rašte, nei Sprendime nenurodytus, argumentus, t. y. kad pareiškėja su prašymu dėl kompensacijos už Darbus nepateikė banko pavedimo kopijų pagal 2023 m. lapkričio mėnesio darbų aktą ir atitinkamai išrašytą 2023-11-30 sąskaitą-faktūrą 156820,37 Eur sumai, o pateikti banko pavedimų dokumentai yra 2022 metų atsakovo vertintini kaip niekaip nesusiję su minima sąskaita-faktūra ir atliktų darbų aktu. Dėl atsakovo atsiliepime nurodyto pastarojo argumento ir aptartų aplinkybių Komisija pastebi, kad LVAT ne kartą yra nurodęs, jog kilus ginčui teisme (analogiškai ir Komisijoje) dėl individualaus administracinio akto, kuris yra be motyvų, tokį aktą priėmusios viešojo administravimo subjekto pozicija, kai jis atitinkamu procesiniu būdu (atsiliepime į pareiškėjo skundą, paaiškinimuose posėdžio metu) bando nurodyti tokio akto motyvus, teismui negali būti pagrindas į tai atsižvelgti, nes VAĮ 8 straipsnio (šiuo metu galiojančios redakcijos 10 straipsnis) reikalavimai turi būti išpildyti priimant individualų administracinį aktą. Skundžiamo sprendimo priėmimo papildomų motyvų nurodymas teismo proceso metu negali būti vertinamas ir neturi įtakos nemotyvuoto akto teisėtumo ir pagrįstumo vertinimui (pvz., LVAT 2013 m. birželio 13 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A502-940/2013, 2016 m. gruodžio 22 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A2074-146/2016).

Kaip minėta aukščiau nurodytoje LVAT praktikoje, viešojo administravimo subjektai, o šiuo atveju – ir Departamentas, savo veikloje turi vadovautis įstatymo viršenybės, išsamumo, įpareigojančio į prašymą ar skundą atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodant visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį, objektyvumo bei kitais principais (VAĮ 3 straipsnis). VAĮ 10 straipsnio 5 dalis numato, jog administracinis sprendimas turi būti motyvuotas bei pagrįstas objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis ar kitomis administraciniam sprendimui įtakos turėjusiomis aplinkybėmis (5 ir 6 papunkčiai).

Apibendrinant Komisija konstatuoja, kad pareiškėjos Prašymas išnagrinėtas netinkamai, nenustačius visų reikšmingų faktinių aplinkybių, o pareiškėjos Prašymo atžvilgiu priimtas skundžiamas Sprendimas nėra tinkamai, išsamiai ir aiškiai motyvuotas, kaip to reikalauja VAĮ 10 straipsnio nuostatos. Kaip Komisijos pastebėta anksčiau šiame sprendime, iš skundžiamo Sprendimo neaišku, kokiais vis dėlto teisiniais pagrindais pareiškėjos Prašymas netenkintas – ar tik Taisyklių 16.1 ir 16.4 papunkčiais, ar apskritai visu 16 punktu, ir atitinkamai minėti punktai nėra tinkamai ir išsamiai pagrįsti. Departamentas Sprendime apsiribojo tik abstrakčiu konstatavimu, kad kompensacijos pareiškėja prašė už naujus, papildomus, į Programą ir Ataskaitą neįtrauktus ir jose nepatvirtintus darbus, tačiau, turėdamas galimybę kreiptis į pareiškėją dėl papildomų patikslinimų (paaiškinimų), susijusių su būtent Atliktų darbų aktu Nr. 2 priimtais darbais, atsakovas to nepadarė, Sprendime nenurodyta, kad būtų buvusi atlikta Atliktų darbų akte Nr. 2 nurodytų priimtų darbų ir

Programoje bei Ataskaitoje nurodytų darbų analizė, sulyginimas. Komisijos vertinimu, skundžiamas Sprendimas neskirti pareiškėjai kompensacijos pagal jos Prašymą neatitinka VAI 10 straipsnio reikalavimų dėl pagrindimo tinkamais nustatytais faktais ir teisės aktų normomis, dėl to yra naikintinas, o atsakovas įpareigotinas pareiškėjos Prašymą išnagrinėti iš naujo, atlikti išsamų visų reikšmingų aplinkybių vertinimą ir priimti tinkamai motyvuotą, teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Komisija taip pat pažymi, kad LVAT praktikoje yra konstatuota, jog teismo (*šiuo atveju Komisijos*) sprendimas, kuriuo buvo panaikintas viešojo administravimo subjekto priimtas aktas dėl to, kad jame netinkamai išdėstyti jo priėmimo motyvai, nereiškia, jog viešojo administravimo subjektas yra įpareigojamas priimti priešingą sprendimą – šiuo atveju viešojo administravimo subjektas gali priimti bet kokį sprendimą (ir tokį patį, koks buvo priimtas anksčiau), tačiau jame turi būti aiškiai nurodyti tokio sprendimo priėmimo teisiniai pagrindai ir motyvai (LVAT 2014 m. sausio 8 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A602-2008/2013, 2014 m. vasario 4 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A602-120/2014).

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 3 punktu, 22 straipsnio 1 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

pareiškėjos UAB „(Bendrovė X)“ skundą tenkinti – panaikinti Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos 2025 m. vasario 11 d. sprendimą Nr. (9.8 E)2-338 „Dėl 2025 m. sausio 31 d. skundo“ ir įpareigoti Kultūros paveldo departamentą prie Kultūros ministerijos per 20 darbo dienų nuo Komisijos sprendimo įsiteisėjimo iš naujo išnagrinėti UAB „(Bendrovė X)“ 2024 m. rugsėjo 23 d. Prašymą išmokėti kompensaciją už privačios nuosavybės - prieinamų visuomenei lankyti valstybės saugomų nekilnojamojo kultūros paveldo objektų tvarkomųjų paveldosaugos darbų, jų projektavimo ir šių objektų tyrimų (taikomųjų) išlaidas ir priimti teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo jo priėmimo dienos bylos šalys gali skusti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkas

Giedrius Jakubėnas

Komisijos narės

Vaida Jokubauskaitė

Raminta Ramanauskienė

Svetlana Sinkevičienė